

АНОТАЦІЯ

Тимова А. В. Формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта. – Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, Полтава, 2020.

Дослідження присвячене проблемі обґрунтування наукових засад формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій у освітньому процесі медичного закладу вищої освіти.

Актуальність і доцільність дослідження зумовлена стрімкими змінами, котрі охоплюють усі сфери суспільного життя громадянина України, зокрема – у системах освіти та медицини. Нині здійснено вагомі кроки в розбудові національної освіти, про що свідчить входження української освіти в Європейський і світовий освітній простір та Болонський процес. Ці зміни стосуються також і системи медичної освіти, яка переживає період інтенсивного оновлення підходів до підготовки широкого загалу фахівців – сімейних лікарів, компетентних у забезпеченні здоров'я значних груп населення різних вікових категорій.

Для комплексного вирішення проблем охорони й збереження здоров'я населення в Україні в руслі Концепції розвитку охорони здоров'я населення України та Постанови Кабінету Міністрів України «Про комплексні заходи щодо впровадження сімейної медицини в систему охорони здоров'я» (2000 р.), Концепції нової системи охорони здоров'я (2014 р.) впроваджується підготовка сімейних лікарів, соціальну місію яких зорієнтовано не лише на проведення лікувальної діяльності, а й на постійну виховну роботу зі своїми пацієнтами, що потребують психолого-педагогічного налаштування на відповідальне ставлення до власного здоров'я як до визначальної людської цінності.

Зазначене вимагає від викладачів медичних закладів вищої освіти (ЗВО) і організаторів професійної підготовки лікарів належної готовності до розробки і впровадження інновацій світового рівня у сфері сімейної медицини, першочергово – сучасних засобів веб-технологій для розвитку професійної компетентності та долучення до кращих світових зразків вирішення проблем охорони здоров'я і забезпечення здорового способу життя кожної сім'ї, для якого велике значення має швидкість та оперативність доступу до передових вітчизняних і зарубіжних надбань. Веб-технології можуть використовуватися для оптимізації навчального процесу формування професійної компетентності сімейних лікарів упродовж життя; вони надають можливість адаптувати освітній процес підготовки фахівців до динамічних змін у галузі медицини в контексті нових напрямів наукових досліджень.

Аналіз наукової літератури з проблеми свідчить про широкий інтерес учених і педагогів-практиків до її вирішення. Різні аспекти досліджуваної проблеми знайшли відображення у працях учених:

- психолого-педагогічні засади розвитку особистості майбутнього медичного працівника досліджено в роботах М. Бітчук, С. Бухальської (2009), І. Завгороднього, Д. Перцева, Ж. Логвінової (2016), В. Вернигородського, М. Власенко, А. Паламарчук, О. Фіщук (2017), Т. Закусилової (2018) та ін.;
- окремі загальні питання медичної підготовки розглянуті в працях Л. Добровської (2013), І. Кузнецової (2005), Я. Цехмістр (2000) та ін.;
- питання професійної підготовки сімейних лікарів висвітлювали зарубіжні науковці (О. Орда (2004); Е. Бамм, П. Розенбаум (Bamm, Rosenbaum, 2008); Л. Беррі, Д. Бекхем, А. Детман, Р. Мід (Berry, Beckham, Dettman, Mead, 2014); Р. Пінто, М. Ферейра, В. Олівейра (Pinto, Ferreira, Oliveira, 2012); Д. Пауелл-Девіс, А. Вільямс, К. Ларсен (Powell Davies, Williams, Larsen, 2008); Дж. Перрін, Д. Ромм, С. Блум (Perrin, Romm, Bloom, 2007); Р. Робертсон, А. Діксон, Дж. Легранд (Robertson, Dixon, Le Grand, 2008); С. Сміт, С. Олврайт, Т. О'Давд (Smith, Allwright, O'Dowd, 2007); Дж. Фуертес, А. Місловак, Дж. Беннет (Fuertes, Mislowack, Bennett, 2007) та ін.);

– особливостям професійної підготовки сімейних лікарів присвячені праці українських дослідників (Я. Базилевич, Ю. Вороненко, І Довганюк (2017); А. Ємець (2014); Г. Лисенко (2011); Н. Лобач (2016); Ю. Остраус (2016); І. Паламарчук (2017); В. Макаренко (2017); Г. Стечак (2017); М. Тимофієва (2008) та ін.);

– методичні особливості формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій з'ясували А. Алкачова (2011), А. Андрєєв (2005), Г. Білецька (2014), Ю. Бойчук (2013), С. Бухальська (2009), О. Овчарук (2004), Б. Зіменковський (2013), В. Макаренко (2017), М. Мруга (2006) та ін.

Віддаючи належне високому рівневі праць названих авторів та їхньому внескові у розв'язання проблеми, констатуємо проте відсутність цілісного її вивчення, що зумовлює низку соціально-педагогічних суперечностей між:

– соціокультурними перетвореннями в системі української вищої професійної освіти, її зорієнтованістю на європейський та світові стандарти підготовки фахівців і повільним реагуванням системи вищої медичної освіти на сучасні запити сім'ї і ринку праці;

– соціальною необхідністю використання модернізованого медичного обладнання, викликаного науковим прогресом і оновленням стандартів освіти, та недостатнім упровадженням українськими ЗВО сучасних методів і можливостей широкого спектру засобів веб-технологій;

– традиційними технологіями формування професійної компетентності у майбутніх сімейних лікарів до роботи у сфері охорони здоров'я та наявністю в професійному інструментарії таких фахівців, відповідних мотивів, системного сприйняття професійної реальності, знань, досвіду застосування веб-технологій нових поколінь;

– нагальною необхідністю формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів засобами веб-технологій та відсутністю ефективної ресурсно-орієнтованої технології її здійснення у закладах вищої медичної освіти;

– реальними можливостями ефективного використання сучасних веб-технологій у навчальній і практичній діяльності студентів-медиків та недостатнім рівнем забезпечення педагогічних умов для набуття відповідних професійних знань, умінь, навичок, досвіду і цінностей майбутніх сімейних лікарів.

Отже, не зважаючи на широкий спектр наукових здобутків і технологічних знахідок, проблему формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій в українських науках про освіту системно не досліджували, недостатньо розробленими є її теоретичний, методичний і організаційно-педагогічний складники. Такий стан розкриття наукової проблеми, її актуальність і потреби практики, необхідність вирішення окреслених суперечностей зумовили вибір **теми дисертаційного дослідження: «Формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій».**

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота пов'язана з науково-дослідною роботою кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка «Дослідження змістового компонента формування основ педагогічної майстерності» (державний № ДР 0197U000065) та комплексної теми «Формування професійної компетентності у майбутніх лікарів» (державний № ДР 0116U005589) кафедри загальної практики – сімейної медицини Української медичної стоматологічної академії. Тему дисертації затверджено вченою радою Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (протокол № 3 від 29.10.2015 р.) та узгоджено в бюро Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (протокол № 8 від 18.12.2015 року).

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ресурсно-орієнтовану технологію формування професійної

компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій у закладах вищої медичної освіти.

Відповідно до мети визначено основні **завдання дослідження**:

1) проаналізувати літературні джерела з проблеми у теорії і практиці професійної підготовки майбутніх сімейних лікарів, уточнити сутність базових понять дослідження;

2) обґрунтувати ресурсно-орієнтовану технологію формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій;

3) для забезпечення ефективності підготовки майбутніх сімейних лікарів з використанням веб-технологій у закладах вищої медичної освіти визначити відповідні педагогічні умови та розробити їх методичний супровід;

4) з'ясувати й охарактеризувати критерії, показники та рівні сформованості професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів, експериментально дослідити їх динаміку в ході реалізації завдань упровадження пропонованої технології в освітньому процесі медичних ЗВО.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх сімейних лікарів у закладах вищої медичної освіти.

Предмет дослідження – ресурсно-орієнтована освітня технологія формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій.

Методи дослідження. У ході дослідження використано такі методи:

– теоретичні (аналіз і синтез, аналогія в поєднанні з індукцією, порівняння й узагальнення нормативних, педагогічних, медичних, соціальних джерел) – для визначення стану розробленості проблеми в теорії і практиці системи медичної освіти; теоретичного моделювання – для формування об'єкта, предмета дослідження, конкретизації та систематизації теоретичних знань у процесі реалізації завдань дослідження, розробки педагогічних умов і методичного забезпечення процесу формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій;

- емпіричні: діагностичні (опитування, бесіда, дискусія, діалог), обсерваційні (включене спостереження, самоспостереження, самооцінка), педагогічний експеримент – для виявлення ефективності навчально-методичного забезпечення й організаційно-педагогічних умов формування професійної компетентності в освітньому процесі медичного вищого навчального закладу;
- статистичні: якісний та кількісний аналіз показників, виявлення їхньої достовірності засобами критерію Пірсона χ^2 , графічне відображення результатів – для порівняння емпіричних даних.

Експериментальна база дослідження. Дослідно-експериментальну роботу проведено впродовж 2015-2019 років на базах Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава), Львівського медичного інституту (м. Львів), Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (м. Харків), Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (м. Дніпро). Для експериментального дослідження було виділено контрольну та експериментальну групи (138 та 146 студентів відповідно). Загальна кількість учасників формування експерименту становила 284 особи в чотирьох медичних закладах вищої освіти України з підготовки кадрів у галузі сімейної медицини.

*Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:
вперше:*

- обґрунтовано ресурсно-орієнтовану технологію формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій у єдності чотирьох етапів (мотиваційно-орієнтаційного, організаційно-підготовчого, процесуально-діяльнісного та діагностико-результативного), запропоновано структурно-діяльнісну схему такої технології, яка відображає цільові орієнтири та взаємодію технологічних блоків чотирьох її реалізаційних етапів;
- визначено та обґрунтовано педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій (посилення мотивації майбутніх сімейних лікарів до використання веб-

технологій у професійній діяльності; розвиток інформаційно-освітніх середовищ медичних закладів вищої освіти; спеціальна науково-методична підготовка викладачів до використання веб-технологій в освітньому процесі; створення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу медичних ЗВО на основі хмарних технологій);

– *уточнено й модифіковано* стосовно проблеми дослідження сутність поняття «професійна компетентність майбутнього сімейного лікаря» як інтегративну характеристику особистості, яка відображає системне сприйняття професійної реальності, сприяє ефективному здійсненню професійної діяльності лікаря загальної практики – сімейного лікаря та активному використанню веб-технологій у галузі сімейної медицини;

– *удосконалено* критерії (мотиваційний, когнітивний, прагматичний, саморегуляційний), відповідні критеріям показники і рівні (високий, середній та низький) сформованості професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу медичних ЗВО на основі хмарних технологій (Диску Google, хмарної платформи Salesforce);

– *подальшого розвитку і конкретизації* набули основні положення щодо використання ідей дистанційного навчання у процесі формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів (розробка дистанційних курсів, персональних веб-сайтів викладачів, використання хмарних сервісів в освітньому процесі медичних ЗВО).

Практичне значення одержаних результатів полягає у створенні, обґрунтуванні й апробації навчально-методичного супроводу ресурсно-орієнтованої технології формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій, застосуванні хмарного ресурсу «Salesforce LRM Higher Education» для організації освітнього процесу майбутніх сімейних лікарів (матеріали семінару-практикуму «Веб-технології у процесі формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів»; медичний веб-квест «Надання первинної медико-соціальної допомоги населенню на засадах сімейної медицини. Організація роботи сімейного лікаря»;

електронні методичні рекомендації для викладачів курсу «Загальна практика (сімейна медицина)»; план самоосвіти викладача «Веб-технології в освітньому процесі» тощо). Розроблений авторкою хмарний ресурс та методичні рекомендації можуть бути використані викладачами медичних ЗВО при підготовці навчальних посібників і методичних вказівок, плануванні самостійної роботи студентів; адміністраціями медичних ЗВО – як інструментарій для забезпечення освітнього процесу засобами веб-технологій.

Результати дослідження *впроваджено* в освітній процес Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (довідка від 12.09.2018 р.), Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (довідка від 12.12.2018 р. №1081), Української медичної стоматологічної академії (довідка від 31.01.2019 р.), Львівського медичного інституту (довідка від 25.03.2019 р., № 168).

Апробацію результатів дослідження проведено під час науково-практичних конференцій:

міжнародних – «Сучасні наукові інновації» (Київ, 2017 р.), «Перспективні шляхи розвитку наукових знань» (Київ, 2019 р.); «Культурний вектор розвитку України початку XXI століття: реалії і перспективи» (Рівне, 2016 р.), «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі. Каришинські читання» (Полтава, 2018 р., 2019 р.);

всукраїнських: «Інформаційне суспільство: глобальний та національний виміри змін» (Полтава, 2015 р.), «Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка» (Полтава, 2017 р. 2018 р., 2019 р.), «Філософія, теорія та практика випереджаючої освіти для сталого розвитку» (Дніпро, 2016 р.),

регіональних: «Упровадження ІКТ у навчально-виховний процес освітніх закладів» (Полтава, 2015 р.), «Методика превентивного виховання учнів закладів загальної середньої освіти» (Полтава, 2018 р.), «Управління інноваційною діяльністю в освіті та у виробництві» (Полтава, 2019 р.), «Методичні аспекти

формування життєвих навичок учнів, спрямованих на заохочення до здорового способу життя» (Полтава, 2019 р.).

Результати дослідження обговорено на засіданнях кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. Зязюна, ученої ради Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2015 – 2019 рр.).

Публікації. Основні положення дисертаційної роботи висвітлено у 13 публікаціях автора, зокрема – 6 статей у фахових виданнях та у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз, 7 статей у збірниках наукових праць і матеріалів конференцій.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (382 найменування, з них 72 іноземними мовами), 17 додатків обсягом 87 сторінки. Загальний обсяг дисертації становить 358 сторінок, основний текст – 193 сторінки. Робота містить 17 таблиць, 28 рисунки.

Ключові слова: професійна освіта, майбутні сімейні лікарі, ресурсно-орієнтоване навчання, професійна компетентність, освітні веб-технології, структурно-діяльнісна схема, технологія формування професійної компетентності майбутніх сімейних лікарів із використанням веб-технологій.

ABSTRACT

Titova A. V. Formation of professional competence of future family physicians using web technologies. – Qualified scientific work on the rights of the manuscript.

Thesis for a Doctor of Philosophy Degree in Specialty 015 Professional Education. – Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University, Poltava, 2020.

The research is devoted to the problem of substantiation of scientific principles of formation of professional competence of future family physicians with the use of web technologies in the educational process of the High School.

The urgency and expediency of the study is conditioned by the rapid changes that cover all spheres of public life of the citizen of Ukraine, in particular – in education and medicine. Significant steps have been taken in the development of national education, as evidenced by the entry of Ukrainian education into the European and world educational space and the Bologna Process. These changes also apply to the medical education system, which is undergoing a period of intensive renewal of approaches to the training of a wide range of family physician professionals competent for the health of large populations of different ages.

For a comprehensive solution to the problems of protection and preservation of public health in Ukraine in line with the Concept of development of public health of Ukraine and the Cabinet of Ministers of Ukraine «On comprehensive measures to introduce family medicine into the health care system» (2000), the Concept new health care system (2014) introduces training of family physicians whose social mission is focused not only on medical activity but also on constant educational work with their patients who need a psychologist a disgusting attitude to a responsible attitude to one's own health as a decisive human value.

This requires higher education teachers (HEIs) and organizers of the professional training of physicians to develop and implement world-class innovations in family medicine, first and foremost, modern web technologies to develop professional competence and address the best practices in the world. health and ensuring a healthy lifestyle for every family, for whom speed and efficiency of access

to leading domestic and foreign countries is of great importance treasure. Web technologies can be used to streamline the educational process of family practitioners' professional competence development over a lifetime; they provide an opportunity to adapt the educational process of preparing specialists for dynamic changes in the field of medicine in the context of new areas of research.

The analysis of the scientific literature on the problem shows the wide interest of scientists and practitioners in solving it. Various aspects of the problem under study were reflected in the writings of scientists:

- psychological and pedagogical principles of the development of the personality of the future medical worker were investigated in the works of M. Bitchuk, S. Buhalskaya (2009), I. Zavgorodnyi, D. Pertsev, J. Logvinova (2016), V. Vernigorodsky, M. Vlasenko, A. Palamarchuk, O. Fishchuk (2017), T. Zakusilova (2018) and others;

- Some general questions of medical preparation are considered in the works of L. Dobrovskaya (2013), I. Kuznetsova (2005), J. Tsehmistr (2000) and others;

- The issue of professional training of family physicians was covered by foreign scientists (O. Horde (2004); E. Bamm, P. Rosenbaum (Bamm, Rosenbaum, 2008); L. Berry, D. Beckham, A. Detman, R. Mead (Berry, Beckham, Dettman, Mead, 2014); R. Pinto, M. Ferreira, V. Oliveira (Pinto, Ferreira, Oliveira, 2012); D. Powell-Davis, A. Williams, K. Larsen (Powell Davies, Williams, Larsen, 2008); J. Perrin, D. Romm, S. Bloom (Perrin, Romm, Bloom, 2007); R. Robertson, A. Dickson, J. Legrand (Robertson, Dixon, Le Grand, 2008); S. Smith, S. Allwright, T. O'Dowd (Smith, Allwright, O'Dowd, 2007); J. Fuertez, A. Mislovak, J. Bennett (Fuertes, Mislowlack, Bennett, 2007), etc.);

- works of Ukrainian researchers are devoted to the peculiarities of professional training of family physicians (Ya. Bazilevych, Y. Voronenko, I. Dovganyuk (2017); A. Yemets (2014); G. Lysenko (2011); N. Lobach (2016); Y. Ostraus (2016); I. Palamarchuk (2017); V. Makarenko (2017); G. Stechak (2017); M. Timofiev (2008) and others);

– methodological peculiarities of formation of professional competence of future family physicians using web technologies were found out by A. Alkachov (2011), A. Andreev (2005), G. Biletska (2014), Y. Boychuk (2013), S. Buhalska (2009)), O. Ovcharuk (2004), B. Zimenkovsky (2013), V. Makarenko (2017), M. Mruga (2006) and others.

Paying attention to the high level of work of the named authors and their contribution to solving the problem, we note, however, the lack of a comprehensive study of it, which leads to a number of social and pedagogical contradictions between:

– socio-cultural transformations in the system of Ukrainian higher professional education, its orientation to the European and world standards of training of specialists and slow response of the system of higher medical education to modern requests of the family and the labor market;

– the social necessity of using modernized medical equipment caused by scientific progress and updating of educational standards, and insufficient implementation of modern methods and capabilities of a wide range of web technologies by Ukrainian HEIs;

– traditional technologies of forming professional competence of future family physicians to work in the field of health care and presence in the professional tools of such specialists, relevant motives, systematic perception of professional reality, knowledge, experience of using web technologies of new generations;

– the urgent need for the formation of professional competence of future family physicians by means of web technologies and the lack of effective resource-oriented technology for its implementation in institutions of higher medical education;

– real opportunities for effective use of modern web technologies in the educational and practical activity of medical students and insufficient level of pedagogical conditions for acquiring relevant professional knowledge, skills, experience and values of future family physicians.

Therefore, despite the wide range of scientific achievements and technological findings, the problem of forming the professional competence of future family physicians using web technologies in the Ukrainian sciences about education has not

been systematically investigated, its theoretical, methodological and organizational-pedagogical components are insufficiently developed. This state of disclosure of the scientific problem, its relevance and needs of practice, the need to resolve the contradictions led to the choice of the theme of the dissertation research: **«Formation of professional competence of future family physicians using web technologies».**

Relationship with working with scientific programs, plans, topics. The dissertation is related to the research work of the Department of Pedagogical Skills and Management named after Zyazun I.A. Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University «Investigation of the semantic component of forming the basics of pedagogical mastery» (number DR 0197U000065) and as a part of Formation of professional competence of the future physicians (number DR 0116U005589) at the Ukrainian Medical Dental Academy. The topic of the thesis was approved by the Academic Council of the Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University (protocol № 3 of October 29, 2015), specified (protocol № 5 of October 27, 2016) and agreed by the Bureau of the Interagency Council for the Coordination of Scientific Research on Pedagogical and Psychological Sciences in Ukraine (protocol № 8 of December 18, 2015).

Purpose of the research: to theoretically substantiate and experimentally test resource-oriented technology of forming the professional competence of future family physicians using web technologies in institutions of higher medical education.

According to the purpose, the *main objectives* of the study are defined:

1) to analyze literary sources on the problem in the theory and practice of professional training of future family physicians, to clarify the essence of basic concepts of research;

2) to substantiate the resource-oriented technology of formation of professional competence of future family physicians with the use of web technologies;

3) to determine the effective pedagogical conditions and develop their methodological support to ensure the effectiveness of training of future family physicians using web technologies in the institutions of higher medical education;

4) to identify and characterize the criteria, indicators and levels of professional competence of future family physicians, to experimentally study their dynamics in the course of the implementation of the proposed technology in the educational process of medical HEIs.

The object of the study is the professional training of future family physicians in institutions of higher medical education.

The subject of the research is a resource-oriented educational technology for the formation of professional competence of future family physicians using web technologies.

Research methods. During the study, the following methods were used:

– theoretical (analysis and synthesis, analogy in combination with induction, comparison and generalization of normative, pedagogical, medical, social sources) – to determine the state of development of the problem in the theory and practice of the medical education system; theoretical modeling – for the formation of the object, object of research, concretization and systematization of theoretical knowledge in the process of realization of research tasks, development of pedagogical conditions and methodological support of the process of formation of professional competence of future family physicians using web technologies;

– empirical: diagnostic (questioning, conversation, discussion, dialogue), observational (included observation, self-observation, self-assessment), pedagogical experiment - to identify the effectiveness of educational and methodological support and organizational and pedagogical conditions for the formation of professional competence in the educational process;

– statistical: qualitative and quantitative analysis of indicators, identification of their reliability by Pearson's criterion χ^2 , graphical display of results – for comparison of empirical data.

Experimental research base. The experimental and approbation work was carried out during 2015-2019 in four stages: *preparatory, ascertaining, formative and final*. At each stage, the scientific tasks were solved based on the appropriate methods of scientific research.

The experimental work was carried out at the Ukrainian Medical Dental Academy (Poltava), Lviv Medical Institute (Lviv), V. N. Karazin Kharkiv National University (Kharkiv), Oles Honchar Dnipropetrovsk National University (Dnipropetrovsk).

At the beginning of the experimental study, control (CG) and experimental (EG) groups were identified, consisting of 138 and 146 individuals, respectively. The total number of participants who took part in the formative phase of the study was 284 persons from four higher education institutions in Ukraine with training areas in the field of medicine.

The scientific novelty of the obtained results is that:

for the first time:

– defined the resource-oriented technology of formation of professional competence of future family physicians with use of web technologies in the unity of four stages (motivational-orientation, organizational-preparatory, procedural-activity and diagnostics-resultative) is offered, the structural and functional display of activity is offered, reference points and interaction of technological blocks of its four implementation stages;

– the pedagogical conditions for the formation of professional competence of future family physicians using web technologies have been defined and substantiated (enhancing the motivation of future family physicians to use web technologies in professional activity; development of information and educational environments of medical institutions of higher education; special scientific and methodological training web technologies in the educational process; creation of educational and methodological support of the educational process of medical HEIs on the basis of cloud technologies);

– clarified the essence of the concept of «professional competence of the future family doctor» as an integrative characteristic of the individual, which reflects the systematic perception of professional reality, contributes to the effective implementation of professional activity of general practitioner – family doctor and active use of the web-based industry;

– improved the criteria (motivational, cognitive, pragmatic, self-regulatory), the criteria and indicators (high, medium and low) of the professional competence of future family physicians and the educational and methodological support of the educational process of medical HEIs based on cloud technologies (Google Drive platform, improved Salesforce);

– further development and concretization have acquired the basic provisions on the use of the ideas of distance learning in the process of forming the professional competence of future family physicians (development of distance courses, personal websites of teachers, the use of cloud services in the educational process of medical HEIs).

The practical significance of the obtained results is to create, substantiate and approve educational and methodological support of resource-oriented technology of professional competence formation of future family physicians using web technologies, use of the Cloud Salesforce LRM Higher Education resource for organizing family material Workshop «Web Technologies in the Process of Forming the Professional Competence of Future Family Physicians»; Medical Web-Quest «Primary Medical Care – social assistance to the population on the basis of family medicine. Organization of work of a family doctor»; electronic methodological recommendations for **teachers of the course «General Practice (family medicine)»**; self-education plan for the teacher of «Web technologies in the educational process», etc.). The cloud resource and methodical recommendations developed by the author can be used by the teachers of medical HEIs in the preparation of manuals and methodical instructions, planning of students' independent work; administrations of medical HEIs - as a tool for providing the educational process by means of web technologies.

The results of the study were **implemented** in the educational process of the Oles Honchar National University of Dnipro (certificate dated 12.09.2018), V. N. Karazin Kharkiv National University (certificate dated 12.12.2018, No. 1081), Ukrainian Medical Dental Academy (certificate dated 31.01 .2019), Lviv Medical Institute (certificate dated 25.03.2019, № 168)

The results of the research were tested during scientific and practical conferences:

international: «Modern scientific innovations» (Kyiv, 2017), «Perspective ways of development of scientific knowledge» (Kiev, 2019); «The Cultural Vector of Ukraine's Development at the Beginning of the 21st Century: Realities and Prospects”» (Rivne, 2016), «Methods of teaching natural sciences in secondary and higher education. Karishin Readings» (Poltava, 2018, 2019);

all-Ukrainian: «Information Society: Global and National Dimensions of Change» (Poltava, 2015), «Resource-oriented Learning in 3D: Accessibility, Dialogue, Dynamics» (Poltava, 2017, 2018, 2019), «Philosophy, Theory and Practice of Advance Education for Sustainable Development» (Dnipro, 2016);

regional ones: «Implementation of ICT in the educational process of educational institutions» (Poltava, 2015), «Methods of preventive education of students of general secondary education institutions» (Poltava, 2018), «Management of innovation activity in education and in production» (Poltava, 2019), «Methodical Aspects of Forming Students' Life Skills to Promote a Healthy Lifestyle» (Poltava, 2019).

The results of the study were discussed at the meetings of the department of pedagogical mastery and management named after I. Ziazun, the scientific council of the Poltava National Pedagogical University named after V.G. Korolenko (2015 - 2019).

Publications. The main provisions of the dissertation are covered in 13 publications of the author, in particular – 6 articles in professional journals and publications included in international scientometric bases, 7 articles in the collections of scientific papers and conference materials.

Structure and scope of the thesis. The work consists of an introduction, three sections, conclusions to sections, general conclusions, a list of sources used (382 titles, 72 of them in foreign languages), 17 applications of 87 pages. The total volume of the dissertation is 358 pages, the main text is 193 pages. The work contains 17 tables, 28 figures.

Keywords: professional education, future family physicians, resource-oriented training, professional competence, educational web technologies, structure and activity scheme, technology of professional competence formation of future family physicians using web technologies.